

KORRALDUS

Tallinn

XX.06.2018 nr 1-3/18/XXXX

Tammneeme Sadam MTÜ-le vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algamata jätmine

I. ASJAOLUD

Tammneeme Sadam MTÜ (registrikood 80350493, edaspidi ka *taotleja*) esitas 21.03.2018 kirjaga Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse, mis saabus ja registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 21.03.2018 nr 14-6/18/4203 all. Kuna esitatud vee erikasutusloa taotlus ei vastanud veeseaduse ja keskkonnaministri 26.03.2002 määruse nr 18 “Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid” (edaspidi *määrus nr 18*) nõuetele ja taotlusmaterjalides esitatud andmed ei olnud piisavad menetluse läbi viimiseks, määras Keskkonnaamet tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ja täpsustavate andmete esitamiseks ning teavitas sellest taotlejat. Nõuetele vastav taotlus (edaspidi ka *taotlus*) esitati Keskkonnaametile määratud tähtjaks ning registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 09.04.2018 nr 14-6/18/4203-3 all. Keskkonnaamet võttis taotluse menetlusse 11.04.2018 kirjaga nr 14-6/18/4203-4.

Vee erikasutusluba taotletakse Tammneeme sadama (edaspidi *sadam*) taastamiseks, mille käigus on kavandatud akvatooriumi ja faarvaatri süvendamine mahus kuni 5330 m³ ning kaide ja muulide ehitamine, mille käigus toimub veekogusse tahkete ainete (killustik, raudbetoonelemendid, paekivitäide ja graniitkivi) uputamine mahus kuni 4660 m³.

Planeeritud sadama asukoht on Viimsi vallas Tammneeme külas Mereääre tee 11 kinnistul (katastritunnusega 89001:001:0881) ja sellega piirneval merealal Muuga lahes. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on järgmised:

X	Y
1) 6599399,603,	550554,530
2) 6599448,588,	550603,522
3) 6599418,267,	550656,130
4) 6599422,339,	550889,795
5) 6599388,930,	550649,446
6) 6599350,893,	550597,037

Veeseaduse § 8 lg 2 p 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase

paigaldamine ja p 7 kohaselt, kui uputatakse või heidetakse tahkeid aineid veekogusse. Keskkonnaamet hindas vastavalt määrusele nr 18 taotluses esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määrukses esitatud nõuetele.

1.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetluse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati peale nõuetele vastava taotluse esitamist 10.04.2018, st. tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei esitatud.

1.2 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 1¹ kohaselt kohaldatakse veeseaduse § 8 lg 2 p 7 alusel antava vee erikasutusloa andmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades veeseaduse erisusi. Kooskõlas veeseaduse § 9¹ lg-te 2² ja 3 ning HMS §-dega 48 ja 49 tegi loa andja XX.05.2018 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks taotlejale antava vee erikasutusloa eelnõu ja vee erikasutusloa andmise korralduse eelnõu. Loa andja edastas eelnõud vastavalt HMS § 40 lg-le 1 taotluse esitajale ja kooskõlas HMS § 49 lg-ga 1 Viimsi Vallavalitsusele. Vastavalt HMS § 49 lg-le 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Veeseaduse § 91 lg 22 kohaselt on vee erikasutusloa andmise menetluses korraldatava avaliku väljapaneku kestus vähemalt 14 päeva. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmumisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt HMS § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhinnangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta (lisa 1) ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa (siinkohal vee erikasutusloa) taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul ning § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lg 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 6¹ lg 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 3 kohaselt on KMH kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 tegevuste korral. KeHJS § 6 lg 1 alusel ei kuulu kavandatav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral on KMH kohustuslik. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p 18 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005

määruses nr 224 “Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu¹” (edaspidi *KMH määrus*). KMH määruse § 11 p 7 kohaselt tuleb KMH algatamise vajalikkuse eelhinnang anda sellise tegevuse korral, kus toimub veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine alates mahust 100 kuupmeetrit, välja arvatud KeHJS § 6 lg 1 p-des 17 ja 17¹ nimetatud juhtudel. Tulenevalt eelnevast ning KeHJS § 6¹ lg 3 annab otsustaja käesoleva seaduse § 6 lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust.

KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6¹ lg 5 kohaselt kehtestatakse käesoleva seaduse § 6 lg-tes 2 ja 2¹ nimetatud eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*). Vastavalt määruse nr 31 § 5 lg 1 peab eelhinnang sisaldama käesoleva määruse §-de 2–4 alusel antud järeldust kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise vajalikkuse kohta koos põhjenduste kokkuvõttega.

Lähtudes eelhinnangu (vt lisa 1) tulemustest puudub Keskkonnaameti hinnangul kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku ala;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule, kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta kalade kudeajal 01. aprillist – 30. juunini;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.2 Vee erikasutuse mõju hindamine

Sadama ehitamisel on potentsiaalseks mõjufaktoriks akvatooriumi süvendamine mahus kuni 5330 m³ ning kaide ja muulide ehitamisega seotud tahkete ainete uputamine mahus kuni 4660 m³. Kuna süvendatud pinnas võetakse kasutusele maismaal jääb ära kaadamisega seotud veekeskkonna mõjutamine. Vee erikasutusloa taotluse kohaselt on süvendatava pinnase näol tegemist savi, muda ja kivirahnudega. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole läheduses toimunud olulisi reostusi, mistõttu pole süvendatava pinnase saastetunnused eeldatavalt olulised või puuduvad.

Sadama süvendamise negatiivne mõju seisneb eelkõige vahetult süvendamise ajal vette paisatavates peentes setetes ning heljumi tekkes. Heljumi settimiskiirus vaiksete ilmadega oleneb peaaesjalikult süvendatavate setete lõimimisest. Suurema fraktsiooniga osakesed settivad kiiremini, väiksemad aeglasemini. Antud juhul on süvendatavas pinnases muda ja savi osakaal suur, seega olemas ka potentsiaalne võimalus suuremaks heljumi tekkeks ja levikuks Muuga lahe piirkonnas.

Muuga lahe kalastiku seiret on teostatud süstemaatiliselt ja järjepidevalt juba alates 1994. aastast. Seirepüükides esineb keskmiselt 15 kalaliiki. Muuga lahe peamisteks merekaladeks on räim, kilu, lest, meritint ja ogalik. Vähemarvukalt on esindatud tursk, tuulehaug, kammeljas, emakala, merivarblane, meripühvel jt. Mageveekaladest on Muuga lahe saakides enam ahvenat ja karplasi (särg, nurg, viidikas). Kõik need liigid koevad kevadel, ajavahemikus aprillist juunini. Siirdekaladest saadakse enam lõhilasi (lõhi ja meriforell), kes koevad sügisel Tallinna lahte suubuvast Pirita jões ja Ihasalu lahte suubuvast Jägala jões, kuid nende arvukus ei ole kõrge. Tulenevalt eeltoodust ei ole lubatud veesiseseid töid sadama piirkonnas teha kalade aktiivsel kudeperioodil 01.04 - 30.06.

Süvendamise ja tahkete ainete uputamise seoses kaasneb tavaliselt otsene põhjataimestiku füüsiline hävitamine, juhul kui süvendataval alal on põhjataimestik. Sadama akvatooriumis ja süvendataval alal, põhjataimestiku otsesed mõõtmisandmed puuduvad, kuid üldiselt on piirkonna põhjataimestik varieeruv. Süvendataval alal meres olulisi taimestiku elupaiku pole inventeeritud. Arvestades rajatava sadama mastaape (akvatooriumi pindala 2690 m²) võrrelduna Muuga lahe mastaabiga võib väita, et mõju põhjataimestiku kooslustele on lokaalne ning lühiajaline. Üldjuhul taastub taimestik süvendatavate alade piirkonnas 2-3 aasta jooksul.

Muuga lahe piirkonda asustab liikide koosseisult, arvukuse ja biomassi tasemelt põhjaloomastik, mis on iseloomulik inimtegevusest mõõdukalt mõjustatud merealadele. Põhjaloomastiku liigilises ja kvantitatiivses koosseisus puuduvad kõrvalekalded, mis on omased inimtegevusest tugevalt mõjustatud merealadele. Veekogu põhjaloomastiku kahjustused võivad olla suurimad vahetult kavandatavate tööde piirkonnas. Süvendus- ja täitetööde alal põhjaelustik reeglina hävib. Vette paisatud heljumi mõju loomastikule avaldub tõenäoliselt järgneva 2-3 aasta jooksul, kuid arvestades tööde mastaape ei ole see mõju oluline.

Kavandatavaid töid on võimalik teha ujuvsüvendaja või ekskavaatori abil. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole sadamate süvendamisel nimetatud tehnikaga tekkinud olukordi, mis võiksid kahjustada keskkonda. Mehaanilised kahjustused merepõhjakooslustele ja ka merepõhjale ei sõltu süvendaja tüübist.

Sadama süvendamine ja tahkete ainete uputamine taotluses toodud mahus ei mõjuta oluliselt rannikumeres väljakujunenud ja valitsevaid looduslikke tingimusi ega rannalähedasel alal hüdrodünaamilist režiimi, mis võiks põhjustada merepõhjal olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 3-4 kuud), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline. Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

Lähiümbruskonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Seega ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

2.3 Loa nõuete seadmine

Vastavalt eelpool toodule ja veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- Vee erikasutusega seotud tööde tegemine on keelatud kalade kudeajal vahemikus 01.04 - 30.06.

2.4 Täiendav teave

- 1) Peale süvendustööde lõppemist tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.
- 3) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja Tammneeme Sadam MTÜ (registrikood 80350493) taotlusest; lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 6 ja 7, § 9 lg-st 5, § 9 lg 1 p 2; määruse nr 18 §-st 5 ja 8; vastavalt KeHJS § 3, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg 2¹, § 11 lg-tele 2 ja 4, KMH määruse § 11 p-ile 7 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" p-dega 2.1.1 ja 3.5.8 **otsustan:**

3.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Tammneeme Sadam MTÜ vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

3.2 anda Tammneeme Sadam MTÜ-le (registrikood 80350493) vee erikasutusluba nr L.VV/331071 kehtivusega kuni kuus aastat Tammneeme sadama ehitamise käigus toimuvaks mere süvendamiseks mahus kuni 5330 m³ ning veekogusse tahkete ainete (killustik, raudbetoon, paekivi, graniitkivi) uputamiseks mahus kuni 4660 m³.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.